663/03

Den 7. april 2003 i sag nr. 58.425:

xxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsforsikring i Nordea Pension, påstår ved sin advokat selskabet pligtig at anerkende, at hendes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Selskabet finder ikke dette sandsynliggjort.

Den ene forsikring, som klageren har tegnet, giver ret til invalidepension og/eller præmiefritagelse ved varig nedsættelse af erhvervsevnen til højst en 1/3. Den anden giver alene ret til invalidepension ved varig nedsættelse af erhvervsevnen til højst 1/3.

Klagerens advokat anfører i skrivelse af 2/5 2002 til nævnet:

”Min klient har tegnet en erhvervsudygtighedsforsikring hos Tryg-Baltica, hvor det af policebestemmelserne § 6, stk. 3 fremgår:

’Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.’

Forholdet er det, at min klient, der nu er 53 år, gik ud af skolen i 1964 med realeksamen, uddannet bankassistent i 1967, og arbejdede som sådan frem til efteråret 1994. Blev sygemeldt i september 1998.

Den 10.09.1999 (bilag 1) blev der rejst pensionssag. Ved afgørelse af 15.12.1999 (bilag 2) tildeles min klient almindelig forhøjet førtidspension efter § 14, stk. 3, nr. 1, i Lov om social pension med virkning fra 1. december 1999.

22. december 1999 har Tryg-Baltica fået en lægeattest (bilag 3) udfyldt af egen læge, speciallæge L.H., hvor det anføres, at forsikrede kun kan udføre 1/3 af sit sædvanlige arbejde, og at erhvervsevnen er tabt for bestandig. Dette gælder sædvanlig erhvervsevne.

Fuldstændig det samme anføres under den generelle erhvervsevne.

Herudover foreligger der en speciallægeerklæring fra L.H. af 31. januar 2000 (bilag 4), hvor det anføres:

> *'Udfra en helhedsvurdering er det urealistisk at forestille sig hende varetage arbejde som bankassistent.'*

I den forbindelse skal det bemærkes, at det, som anført i policebestemmelserne, fremgår, at der skal sammenlignes med lignende uddannelse og alder.

Endvidere foreligger der speciallægeerklæring fra overlæge, speciallæge i psykiatri, E.B. af 4. juli 2000 (bilag 5), hvor han anfører under konklusionen:

> *'J.R. [klageren] frembyder ikke sikre tegn på psykisk lidelse, men hun er tydeligt anspændt og belastet af sine helbredsproblemer. Det dominerende i hendes tilstand er imidlertid den fysiske lidelse, der i en årrække har afskåret hende fra arbejdsmarkedet*
>
> *Alene på grund af denne lidelse må hendes arbejdsevne i ethvert erhverv anses for blivende reduceret med mindst 2/3.'*

Jeg skal oplyse, at på basis af dette er det min klare opfattelse, at min klient har en varig lidelse, der nedsætter erhvervsevnen. Det er min opfattelse, at policebestemmelserne taler om en økonomisk invaliditet, således at det drejer sig om, hvorvidt min klient er i stand til at oppebære en løn, der svarer til mere end 1/3 for tilsvarende alder og uddannelse.

Der skal henses til, at min klient nu er 54 år, og der er ikke nogen som helst udsigt til, at hun skulle kunne være i stand til at tjene 1/3. -

Jeg skal i øvrigt henvise til Ivan Sørensen, Den Private Sygeforsikring, side 290-296, hvoraf det fremgår, at det handler om den økonomiske invaliditet og evnen til at tjene penge. På den baggrund må jeg konkludere, at min klients evne til at tjene penge er nedsat.

Umiddelbart vi jeg mene, at det er fra sygemeldingen, at min klient er berettiget, men under alle omstændigheder fra det tidspunkt, hvor hun tilkendes pension, hvor man i offentligt regi anfører, at hendes helbredsmæssige tilstand er varig."

Selskabet har hertil i skrivelse af 8/8 2002 til nævnet redegjort for sagen således:

"J.R. har ved advokat S.A.H. klaget over, at Tryg har afvist at yde fortsat præmiefritagelse og fortsat udbetaling af invalidepension.

Forsikringsnr. …050 blev oprettet pr. 1. januar 1970. Kopi af forsikringsbetingelserne er vedlagt (bilag 1).

Forsikringsnr. …051 blev oprettet pr. 1. september 1994. Kopi af forsikringsbetingelserne er vedlagt (bilag 2).

Forsikringen …050

Forsikringen omfatter invaliderente.

Der fremgår følgende af § 9 stk. 1 i forsikringsbetingelserne:

’Den nedsættelse af arbejdsevnen, som er en betingelse for, at den forsikrede kan opnå invaliderente, foreligger, når den forsikrede ikke længere er i stand til ved en til hans kræfter og færdigheder svarende beskæftigelse, der under billigt hensyn til hans uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af ham, at erhverve 1/3 af det, som legemlig og åndelig sunde personer med lignende uddannelse og i samme egn plejer at fortjene ved arbejde.’

Der betales ikke præmie til denne forsikring.

Forsikringen …051

Forsikringen omfatter ikke invaliderente, men der er ret til præmiefritagelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Der fremgår følgende af § 6 stk. 3 i forsikringsbetingelserne for …051:
’Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.’

På grundlag af lægeattest af 6. januar 199 (bilag 3), helbredserklæring af 11. januar 1999 (bilag 4) med helbredserklæringen fulgte kopi af røntgenundersøgelsesresultater fra Kalundborg sygehus (bilag 4a), erklæring af 15. februar 1999 fra Speciallæge L.H. ApS (bilag 5), helbredserklæring af 8. juni 1999 (bilag 6), lægeattest af 13. juli 1999 (bilag 7) og erklæring af 19. august 1999 fra Speciallæge L.H. (bilag 8) har vi ydet præmiefritagelse og udbetalt invalidepension fra 1. januar 1999 til 1. januar 2000.

Til brug for afgørelse af om præmiefritagelsen og udbetalingen af invalidepension kunne fortsætte har vi modtaget helbredserklæring af 5. december 1999 (bilag 9), lægeattest af 17. december 1999 (bilag 10), sagsakter fra K. Kommune (bilag 11) og udtalelse af 31. januar 2000 fra Speciallæge L.H. ApS (bilag 12).

På grundlag heraf har vi vurderet, at forsikredes erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og vi har derfor i vores brev af 28. februar 2000 givet afslag på at yde præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente (bilag 13).

Ved vurderingen har vi lagt vægt på, at forsikredes tilstand har været stabil, dvs. præget af vekslende smerter. Rygsmerter forværres ved belastning og hun kan derfor ikke klare et arbejde, der kræver siddende stilling eller tungt præget arbejde. Vurderes erhvervsevnen indenfor ethvert erhverv, vil rygsygdommen ikke forhindrer forsikrede i klare et arbejde, hvor hun har mulighed for at veksle mellem gående, stående og siddende stilling.

Den omstændighed, at forsikrede i december 1999 er blevet tilkendt almindelig forhøjet førtidspension, støtter vores vurdering af, at erhvervsevnen ikke er nedsat med 2/3.

Forsikrede henvendte sig efterfølgende til os, fordi hun var utilfreds med vores afgørelse. Til brug for ny vurdering indhentede vi speciallægeerklæring af 4. juli 2000 fra psykiater E.B. (bilag 14).

Af speciallægeerklæringen fremgår blandt andet, at forsikrede er tydeligt anspændt og belastet af sine helbredsproblemer, men at hun ikke frembyder sikre tegn på psykisk lidelse. Sammenholdt med de helbredsoplysninger vi tidligere har modtaget, er der ikke fremkommet nye oplysninger, der kan dokumentere, at forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder.

Vi fastholdt derfor i vores brev af 31. august 2000 (bilag 15), at forsikrede ikke var berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente.

I brev af 7. november 2000 fra forsikredes advokat (bilag 16) oplyses, at forsikrede ikke har noget, der minder om en indtjeningsevne, der svarer til 1/3 af hendes hidtidige erhvervsevnetab (det må vist være en fejlskrivning).

Vi fastholdt i vores brev af 20. november 2000 (bilag 17) vores tidligere afgørelse, fordi vi skønnede, at forsikredes erhvervsevne ikke er nedsat til 1/3 i ethvert erhverv .

I brev af 17. april 2001 fra forsikredes advokat (bilag 18) gør advokaten gældende, at erhvervsevnen er nedsat med 2/3.

Til brug for ny vurdering modtog vi speciallægeerklæring af 23. marts 2001 fra reumatolog G.G.R. (bilag 19).

Sammenholdt med de helbredsoplysninger, vi tidligere har modtaget, er der ikke fremkommet nye oplysninger, som dokumenterer, at forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder. I den forbindelse bemærkes, at forsikrede, som tidligere anført, alene har fået bevilget almindelig forhøjet førtidspension svarende til en nedsættelse af erhvervsevnen til omkring 50%.

Vi fastholdt derfor i vores brev af 25. maj 2001 (bilag 20), at forsikrede ikke er berettiget til præmiefritagelse og udbetaling af invalidepension."

I skrivelse af 9/9 2002 til nævnet har klagerens advokat anført:

"Ud fra det foreliggende fastholder Nordea, at erhvervsevnen ikke er nedsat med 2/3.

Overfor dette kan det konstateres, at hvis man betragter det ud fra en ren lægelig synsvinkel, er der tre speciallæger, der alle konkluderer, at erhvervsevnen er nedsat med 2/3.

Det drejer sig dels om speciallæge L.H., speciallæge i psykiatri E.B., lægeattest af den 22. december 1999 (mit bilag 3), erklæring fra speciallæge i psykiatri E.B. af 4. juli 2000 (mit bilag 5) og endelig overlæge, speciallæge i fysiurgi og reumatologi G.G.R. i erklæring af den 12. marts 2001.

Alle disse siger 2/3.

Uvist af hvilken grund siger Nordea ikke 2/3, men alene halvdelen.

Ud fra den indtjeningsmæssige synsvinkel vedlægger jeg uddrag fra Ivan Sørensens bog 'Den private sygeforsikring' siderne 290-296, hvor det handler om den økonomiske invaliditet og evnen til at tjene penge.

Dette er overhovedet ikke modargumenteret fra Nordea.

På den baggrund er det således min opfattelse, at min klient tilbage fra sygemeldingen er berettiget til udbetaling af invalidepension. Hvis man ikke følger dette tidspunkt - så i hvert fald fra det tidspunkt, hvor hun tilkendes pension."

Slutteligt har selskabet i skrivelse af 23/10 2002 til nævnet anført:

"I speciallægeerklæring af 23. august 1999 fra speciallæge i gigtsygdomme L.H. (bilag 11) til vores brev af 8. august 2002) er konklusionen, at hun ikke vil kunne klare egentlig rygbelastende arbejde eller arbejde med fastlåste arbejdsstillinger gennem længere tid og har derfor en reduceret arbejdsevne.

I speciallægeerklæring af 31. januar 2000 fra samme speciallæge (bilag 12 til vores brev af 8. august 2002) oplyses, at rygsygdommen ikke vil forhindre hende i at klare et arbejde, hvor hun efter eget valg havde mulighed for at veksle mellem gående, stående og siddende stilling. Eksempelvis en undervisningsfunktion.

Speciallægeerklæring af 4. juli 2000 fra speciallæge i psykiatri E.B. (bilag 14 til vores brev af 8. august 2002) konkluderer, at forsikrede ikke frembyder sikre tegn på psykisk lidelse. Denne psykiatriske speciallæge vurderer som den eneste speciallæge, at erhvervsevnen alene på grund af den fysiske lidelse varigt er nedsat med 2/3.

I speciallægeerklæring af 12. marts 2001 fra speciallæge i reumatologi G.G.R. (bilag 19 til vores brev af 8. august 2002. Dog har vi ved en fejl anført datoen 23. marts 2001 i stedet for datoen 12. marts 2001) er konklusionen, at der foreligger en varig nedsættelse af erhvervsevnen i væsentlig grad, med sikkerhed til under 50%, sandsynligvis til under 1/3. En arbejdsprøvning vil kunne bidrage til afklaring af dette problem.

Der er således ingen dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat med 2/3 i ethvert erhverv.

Til det vedlagte bilag om økonomisk invaliditet bemærkes, at det afgørende er, om erhvervsevnen som følge af sygdom eller ulykke er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne og, at de modtagne helbredsoplysninger er grundlaget for vurderingen af erhvervsevnen.

Til S.Aa.H.'s brev af 1. oktober 2002 med bilag bemærkes, at der ikke er stillet forsikrede noget i udsigt om, at forsikrede bevarer pensionen, hvis hun ikke bliver bedre. Forsikrede har fået invalidepension og præmiefritagelse for en periode. Som anført i vores brev af 8.9.1999 ville vi vende tilbage til forsikrede ved periodens udløb, jf. ordene 'til den tid', og det har vi gjort, jf. vores brev af 8. august 2002 med bilag.

Sætningen i vores brev af 8.9.1999 om, at forsikrede skal rette henvendelse til os, hvis forsikrede genvinder mere end 1/3 af erhvervsevnen tager sigte på den situation, hvor forsikrede før periodens udløb genvinder erhvervsevnen, jf. ordene 'idet udbetalingen af invalidepension ophører og præmiebetalingen skal genoptages'."

I forsikringsbetingelserne hedder det bl.a.:

”§ 9. Stk. 1. Den nedsættelse af arbejdsevnen, som er en betingelse for, at den forsikrede kan opnå invaliderente, foreligger, når den forsikrede ikke længere er i stand til ved en til hans kræfter og færdigheder svarende beskæftigelse, der under billigt hensyn til hans uddannelse og tidligere virksomhed kan forlanges af ham, at erhverve 1/3 af det, som legemlig og åndelig sunde personer med lignende uddannelse og i samme egn plejer at fortjene ved arbejde.”

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

”**§ 6 Invaliditet**

…

Stk. 3

Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til – bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:
Forsikringsbegivenheden er en varig nedsættelse af den generelle erhvervsevnen til højst 1/3.

Nævnet har gennemgået de foreliggende oplysninger og finder det på dette grundlag ikke tilstrækkelig godtgjort, at klagerens erhvervsevne er nedsat i et sådant omfang, at hun har krav på yderligere præmiefritagelse og udbetaling af invaliditetserstatning.

Nævnet finder dog anledning til at bemærke, at en nærmere bevisførelse under en retssag muligt kan føre til et andet resultat.

Med dette forbehold

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand